

บทที่ 7

Proverbs (สุภาษิตและสำนวนที่น่ารู้)

ในการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะในการพูดหรือการเขียน สำนวน และสุภาษิต จะมีปรากฏสอดแทรกอยู่ทั่วไป ทั้งนี้ก็ไม่ต่างจากภาษาไทย หรือภาษาใด ๆ ในโลก ที่จะมีสำนวนต่าง ๆ ถูกหยิบยืมขึ้นมาพูดหรือเขียน เพื่อทำให้ภาษาฟังดูมีลีลาขึ้น และบางทีก็สามารถทำให้ถ่ายทอดความหมายได้ดีขึ้น จนเห็นเป็นภาพพจน์ได้

พจนานุกรมให้ความหมายของสุภาษิตว่า

Proverb : a short pithy saying in common use; a concise sentence, which is held to express some truth ascertained by experience or observation and familiar to all.

ปัญหาของคนไทย อยู่ที่ว่าไม่เข้าใจสำนวนในภาษาอังกฤษ ความไม่เข้าใจนี้มีตั้งแต่ไม่รู้วาคำ ๆ นี้ หรือข้อความนี้ เป็นสำนวน ทำให้แปลไปตามตัวอักษร จนกระทั่งถึงสถานการณ์ที่พอจะเอาได้ว่าคำหรือข้อความนี้เป็นสำนวน แต่ไม่รู้ว่าจะหมายถึงอะไร จึงส่งผลให้ขาดความเข้าใจในเรื่องที่กำลังสนทนาอยู่ หรือเรื่องที่กำลังอ่านอยู่ ตัวอย่างเช่น คำว่า กะลา ในภาษาไทยหมายถึง สิ่งของที่ไม่มีค่า คำว่า นกรู้ หมายถึงผู้มีไหวพริบ รู้เท่าทันเหตุการณ์ หรือภัยที่จะมาถึงตน สำนวน บ้าหอบฟาง หมายถึงบ้าสมมติ เห็นอะไร ๆ เป็นของมีค่าก็จะเอาทั้งนั้น หรืออาจหมายถึงอาการหอบหัวสิ่งของพระรุงพระรัง หรือสุภาษิตสอนใจ เช่น ไม้ย่อนตัดง่าย ไม้แก่ตัดยาก หมายถึงควรอบรมสั่งสอนเด็กให้ประพฤติดี เพราะจะทำได้ง่ายกว่าอบรมสั่งสอนผู้ใหญ่

ลักษณะเช่นเดียวกันนี้ ในภาษาอังกฤษก็มีอยู่มากมาย เช่นคำ chicken หมายถึง คนขี้ลาดตาขาว คำ headsman หมายถึง ฆาตกร, เพชฌฆาต, สำนวน heart-broken แปลว่า ซ้ำใจ, ออกหัก, หัวใจแทบขาด สำนวน down to earth หมายถึง แบบมนุษย์เงินเดือน ไม่ได้มาจากสวรรค์, ตรงไปตรงมา หรือสุภาษิตสอนใจ เช่น Penny wise, pound foolish ซึ่งตรงกับภาษาไทยว่า เสียเล็กน้อยเสียยาก เสียมากเสียง่าย

ถ้าเรารู้จักการใช้ภาษาในลักษณะเช่นนี้ จะทำให้เราเข้าถึงภาษาได้ดีขึ้น ไม่ว่าจะในฐานะผู้พูด ผู้ฟัง ผู้อ่าน หรือผู้เขียน ฉะนั้นขอให้นักศึกษาลองอ่านสำนวนหรือสุภาษิตเหล่านี้ ทำความเข้าใจกันแต่ละสำนวน และท่องจำเอาไว้ เพื่อทำให้นักศึกษาเป็นผู้ใช้ภาษาอังกฤษได้ดีในอีกระดับหนึ่ง

อนึ่ง สำนวนหรือสุภาษิตต่อไปนี้ ถ้าบทใดตรงกับสำนวนไทยก็จะใส่สำนวนไทยกำกับไว้ ถ้าบทใดไม่ตรงกับสำนวนไทย ก็จะไม่ใส่กำกับไว้ในวงเล็บ

1. Where there's a will, there's a way.
Heaven is not reached with a single bound.
ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จก็อยู่ที่นั่น
2. A friend in need is a friend indeed.
เพื่อนกินหาง่าย เพื่อนตายหายาก
3. Time and tide wait for no man.
เวลาและวารี ไม่ยอมนิ่งจะคอยใคร
4. Spare the rod, spoil the child.
รักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี
5. God help those who help themselves.
Help yourself and God will help you.
ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน
6. Still water runs deep.
น้ำนิ่งไหลลึก
7. Bad egg, bad bird.
คูซ้างให้คูหาง กูนางให้กูที่แม่
8. Trust neither an unknown road nor an unknown person.
อย่างไว้ใจทาง อย่างวางใจคน
9. Don't trouble trouble till trouble troubles you.
Never give advice unless asked.
อย่าแกว่งเท้าหาเสี้ยน
10. Never cast your pearls before swine.
ไก่โต้พลอย หรือวานรได้แก้ว
11. Everybody in love is blind.
ความรักทำให้คนตาบอด
12. Like father, like son.
ลูกไม่ยอมหसनไม่ไกลตน
13. Out of sight, out of mind.
สามวันจากนารีเป็นอื่น

14. When money speaks, the truth is silent.
Money makes the man.
เงินคือพระเจ้า
15. First come, first served
มาก่อนได้ก่อน
16. Don't build castles in the air
อย่าสร้างวิมานในอากาศ
17. Be a Roman when you are in Rome.
เข้าเมืองตาหลิว ก็ต้องหลิวตาตาม
18. Walls have tongues, and hedges ears.
กำแพงมีหู ประตูมีช่อง
19. Hear much; speak little.
Speech is silver, silence is golden.
พูดไปสองไพเบี้ย นิ่งเสียตำลึงทอง
20. The trodden path is the safest.
เดินตามผู้ใหญ่ หมาไม่กัด
21. Birds are entangled by their feet and men by their tongue.
ปลาหมอตายเพราะปาก
22. Truth is immortal, error is mortal
ความจริงเป็นสิ่งไม่ตาย (แต่การทำผิดเป็นกรรมตาของมนุษย์)
23. Two heads are better than one.
Four eyes see more than two.
United we stand, divided we fall.
สามัคคีคือพลัง, รวมกันเราอยู่ แยกกันเราตาย
24. Home sweet Home.
There is no place like home.
บ้านคือวิมานของเรา
25. More work, more pay. No work, no pay.
งานคือเงิน, เงินคืองาน (ไม่ทำงานก็ไม่ไ้เงิน)
26. Love sees no fault.
ยามรัก น้ำต็มผักก็ว่าหวาน

27. Frogs in the well are ignorant of the ocean.
กบในกะลาครอบ
28. Laugh and the world laughs with you. Weep and you weep alone.
เพื่อนกินหาง่ายเพื่อนตายหายาก
29. Believe only half of what you see.
ฟังหูไว้หู
30. What cannot be cured must be endured.
(เมื่อแก้ไม่ได้ ก็ต้องยอมรับ)
31. There is no medicine for the fool.
สืขอให้ควายฟัง
32. As you sow, you are like to reap.
ว่าใครเข้าดอกคนนั้น (กรรมที่ผู้ใดทำไว้ ย่อมส่งผลให้แก่ผู้นั้น)
33. Two men look out through the same bars, one sees the mud, and one the stars.
สองคนยลตามช่อง คนหนึ่งเห็นโคลนตม อีกคนหนึ่งเห็นดวงดาว
34. When you have money, everyone calls you brother.
มีเงินนับเป็นน้อง มีทองนับเป็นพี่
35. Everything must have a beginning.
(ทุกสิ่งต้องมีการเริ่มต้น)
36. Self-done is soon done.
ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน
37. Make hay while the sun shines.
You must strike the iron while it is hot.
น้ำขึ้นให้รีบตัก
38. Time brings wisdom.
ช้า ๆ ได้พร้าสองเล่มงาม
39. When one has not what one likes, one must like what one has.
จงพอใจในสิ่งที่ตนมี
40. The more one has, the more one wants.
ยิ่งรวยก็ยิ่งโลภ
41. Where there is love, there is pain.
ที่ใดมีรัก ที่นั่นมีทุกข์

42. Look before you leap.
 กูตาม้าตาเรือ (พิจารณาให้รอบคอบก่อนทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด)
43. While I breathe, I hope.
 ชีวิตย่อมมีความหวัง
44. Today is better than two tomorrows.
 Never leave that till tomorrow which you can do today.
 อย่าผลัดวันประกันพรุ่ง
45. Great men are not always wise.
 Even a wise man sometimes makes a slip.
 สีสันยังรู้พลาด นักปราชญ์ยังรู้พลั้ง
46. Love the one who loves you, not the one whom you love.
 รักคนที่เขารักเรามากกว่า
47. A hero is only known in time of misfortune.
 มิตรในยามยากคือมิตรแท้
48. Tell me thy company and I will tell thee what thou art.
 Birds of a feather flock together.
 คบคนพาลพาลพาไปหาผิด คบบัณฑิต บัณฑิตพาไปหาผล
49. There is no smoke without fire.
 ไม่มีมูลฝอย หมาไม่ซี้
50. None so deaf as those that will not hear.
 ปิดหูปิดตา (ไม่มีใครหูหนวกเท่าคนที่ไม่ยอมรับฟัง)
51. The best prophet of the future is the past.
 (อดีตย่อมย้อนรอยตัวของมันเอง)
52. Rome was not built in one day.
 (กรุงโรมไม่ได้สร้างเสร็จภายในวันเดียว)
53. You cannot teach old dogs new tricks.
 ไม้อ่อนดัดง่าย ไม้แก่ดัดยาก
54. It is easy to be wise after the event.
 วัวหายล้อมคอก

55. To err is human, to forgive divine.
Return good for evil.
(เป็นธรรมดาที่มนุษย์ทำผิด แต่จงให้อภัย)
56. Words once spoken can never be recalled.
A word once out flies everywhere.
คำพูดเป็นนายของเรา
57. No one is too old to learn.
ไม่มีใครแก่เกินเรียน
58. Lost time is never found again.
(เราเรียกเวลากลับคืนมาไม่ได้)
59. A good man never dies.
A man's true wealth is the good he does in this world.
คนดีย่อมไม่ตาย
60. Little boats should keep near shore.
ควรประมาณตน
61. Black cows give white milk.
(แม้วัวสีดำก็จริง แต่ให้น้ำนมสีขาวเสมอ)
แม้ไม่ว่าสีดำหรือสีขาว ก็จับหนูได้ (วาทะ)
62. He who does not go forward stays behind.
(คนเกียจคร้าน เจือยชา ย่อมอยู่ล้าหลังเสมอ)
63. To know everything is to know nothing.
(คนที่รู้ทุกอย่าง คือคนที่ไม่รู้อะไรจริงสักอย่างเดียว) รู้มากยากนาน
64. Don't throw away your old shoes till you have got new ones.
(อย่าคาดการณ์ล่วงหน้า)
65. Half a loaf is better than no bread.
(มีนิดหน่อยดีกว่าไม่มีเสียเลย)
66. He that never fails never grows rich.
Who dares nothing needs hope for nothing.
Never ventured, never won.
(คนไม่เคยทำผิด จะไม่มีวันประสบความสำเร็จ)

67. A stitch in time saves nine.
Prevention is better than cure.
กันไว้ดีกว่าแก้
68. Eat to live; not live to eat.
จงกินเพื่ออยู่ อย่าอยู่เพื่อกิน
69. Joy and sorrow are as near as today and tomorrow.
Pain and pleasure, like light and darkness, succeed each other.
ทุกข์และสุขเป็นของคู่กัน
70. The voice of the people is the voice of god.
The will of the people is the best law.
เสียงของประชาชน คือเสียงของพระเจ้า
71. Wisdom is one's eternal treasure.
มีปัญญาอยู่กับตัว กลัวอะไร
72. It is better to have a hen tomorrow than an egg today.
อดเปรี้ยวไว้กินหวาน
73. To be of no Church is dangerous.
(คนไม่มีศาสนานั้น อันตรายนัก)
74. Music is the universal language of mankind.
(ดนตรีเป็นภาษาสากลของมนุษยชาติ)
ชนใดไม่มีดนตรีการ ในสันตानเป็นคนชอบกลนัก
75. A liar is not believed even though he tells the truth.
เด็กเลี้ยงแกะ
76. The road to success is by no means strewn with roses.
(ทางไปสู่ความสำเร็จมิได้ไปรายไว้ด้วยกลีบกุหลาบ)
77. Grey hair is a sign of age, not of wisdom.
(ผมสีเทาแสดงว่าชรา มิใช่แสดงว่ามีปัญญา)
78. Everyone must work against the time.
ทุกคนต้องทำงานแข่งกับเวลา
79. Don't quit your job because of a bad boss; your next one may be worse.
(อย่าผละงานเก่าของท่านเพราะมีนายที่ไม่ดี นายคนใหม่อาจเลวยิ่งกว่า)

80. Don't let grass grow under your feet.
(อย่าเกียจคร้าน)
81. All men are created equal.
(ทุกคนเกิดมาเท่าเทียมกัน) (ฝูงชนกำเนิดคล้ายคลึงกัน)
82. Every dog has his day.
ทุกคนย่อมมีคราวโชคดี
83. A short cut is not always short.
(ทางลัดไม่สั้นเสมอไป)
84. Don't be a dog in the manger.
อย่าทำตัวเป็นสุนัขอยู่ในรางหญ้า
85. Marriage is like a cage: those within want to get out, those without want to get in.
ชีวิตสมรสเป็นเรื่องที่คนในอยากออก คนนอกอยากเข้า
86. Moderation is the key to success.
(การรู้จักประมาณ เป็นหนทางสู่ความสำเร็จ)
87. Nothing is static. Everything changes for better or worse.
(ไม่มีอะไรคงที่ ทุกอย่างเปลี่ยนแปลง ไม่ดีขึ้นก็เลวลง)
88. The bird is known by its note; the man by his words.
สำเนียงสื่อภาษา กริยาสื่อสกุล
89. Pardon others often, thyself never.
(จงให้อภัยผู้อื่น แต่อย่าให้อภัยตัวเอง)
90. The pen is mightier than the sword.
ปากกามีอำนาจมากกว่าดาบ
91. Good to forgive; best to forget.
(การให้อภัยนั้นดี แต่การลืมเสียย่อมดีที่สุด)
92. Hope is the poor man's bread.
ความหวังเป็นอาหารของคนยาก
93. Hope for the best, but prepare for the worst.
จงหวังในสิ่งที่ดีที่สุด แต่เตรียมตัวรับสิ่งที่เลวร้ายที่สุด
94. Absence makes the heart grow fonder.
(การจากกันทำให้รักกันมากขึ้น)

95. Whom the gods love die young.
คนที่พระเจ้ารักมักตายแต่ยังหนุ่มสาว
96. A good name is better than riches.
ชื่อเสียงดี ดีกว่าทรัพย์สมบัติ
97. Do not hang all on one nail.
(อย่าแขวนของทั้งหมดบนตะปูตัวเดียว)
98. Do not put all your eggs into one basket.
(อย่าใส่ไข่ทั้งหมดลงในตะกร้าใบเดียว)
99. Much talk, little work.
พูดมาก งานก็น้อย
100. Great things have small beginnings.
สิ่งสำคัญ ๆ ย่อมมีการตั้งต้นเล็ก ๆ
-

Exercise 1 Do you understand the following proverbs?

What is the meaning expressed in each proverb?

If you can match it with any Thai proverb, do it.

If you can't, explain it in English.

1. Another time is no time.

2. One master in a house is enough.

3. One leg cannot dance alone.

4. A journey of a thousand miles must begin with a single step.

5. Life is not a bed of roses.

6. Well begun is half done.

7. Don't put off until tomorrow what you can do today.

8. Procrastination is the thief of time.

9. Refrain from doing evil.

10. It is easier said than done.

Exercise 2 Think of the proverbs whose meanings are similar and those, contradictory.

<u>Example</u>	<u>Similar</u>	<u>Contradictory</u>
1- The bud becomes a rose. - The child is father of the man.		1- Two captains sink the ship. - Two heads are better than one.
2 _____ _____		_____
3 _____ _____		_____
4 _____ _____		_____
5 _____ _____		_____

Exercise 3 Consult the dictionary for the meaning of the following expressions.

1. to frank.

2. by and large.

3. on and on

4. to make bricks without straw.

5. brown out

6. a cracksman

7. a crackpot

8. to catch one's eyes

9. to see with half an eye

10. high and low

11. to knock for a loop

12. for a season

13. sooner or later

14. son of Adam

15. to stick to one's ribs
